

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΟΙΧΑΛΙΑΣ - 4505020

Στόχος Βελτίωσης:

Η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών και ειδικότερα:

- η ενίσχυση των **διαύλων επικοινωνίας** μεταξύ μαθητών/τριών καθώς και η ανάπτυξη σε αυτούς δεξιοτήτων ουσιαστικής και αποτελεσματικής επικοινωνίας.
- Η οικοδόμηση **σχέσεων συνεργασίας** στα πλαίσια του εκάστοτε μαθήματος, αλλά και για όλα τα θέματα της σχολικής ζωής.
- Η ανάπτυξη της **αλληλοεκτίμησης**, του **αλληλοσεβασμού** και της **αποδοχής** όλων των μαθητών/τριών από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους, ανεξάρτητα από εθνικά, κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά.
- Η ανάπτυξη της ιδέας της **αλληλεγγύης** και η ευθάρρυνση έμπρακτης εκδήλωσής της.
- Η πρόληψη και/ή αντιμετώπιση φαινομένων **σχολικής βίας** και **εκφοβισμού** και η εδραίωση αισθήματος ασφάλειας σε όλους τους μαθητές/τριες.

Σχέδιο Δράσης: Υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική καθημερινότητα

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών

Συντονιστής Δράσης: ΓΑΡΙΤΟΥ ΜΑΡΙΑ

Α. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Οι υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ μαθητών/-τριών είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για την ομαλή και επιτυχημένη συναισθηματική, κοινωνική και γνωστική τους ανάπτυξη, όσο και για την επιτυχία του εκπαιδευτικού έργου και την ευημερία της σχολικής κοινότητας.

Ειδικότερα για τη σχολική μας μονάδα, η ανάπτυξη σχεδίου δράσης που αποσκοπεί στη διαμόρφωση υγιών σχέσεων μεταξύ μαθητών/-τριών επιβάλλεται για τους παρακάτω λόγους: α) παρατηρούνται συχνά στη σχολική μας καθημερινότητα φαινόμενα παρεξηγήσεων και ήπιας λεκτικής παρενόχλησης μεταξύ μαθητών/-τριών, που οφείλονται στην αδυναμία μερίδας αυτών να κατανοήσουν καταστάσεις και πρόσωπα, να κρίνουν ώριμα και να εκφραστούν επιτυχημένα, β) έχουν σημειωθεί επίσης περιστατικά άσκησης ήπιας σωματικής βίας μεταξύ μαθητών/-τριών, γ) φαινόμενα παραβατικής συμπεριφοράς στο σχολικό χώρο, και δ) υπάρχουν απομονωμένα παιδιά, με δυσκολίες στην κοινωνική προσαρμογή.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω αρνητικών φαινομένων και αποβλέποντας στην επίτευξη των γενικών στόχων που έχουν τεθεί, επιδιώκουμε συγκεκριμένα:

- α) την ενημέρωση -επιμόρφωση των μαθητών/-τριών
- β) τη συναινετική διαμόρφωση κώδικα μαθητικής συμπεριφοράς
- γ) τη συμμετοχή μαθητών/-τριών σε σχολικές δραστηριότητες

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

- Δεκέμβριος 2021:
Οριοθέτηση - Προσδιορισμός του προβλήματος: Αξιοποιούνται δεδομένα του σχολείου όπως Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων, Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής, τεχνικές παρατήρησης για την ομαδοποίηση των προβλημάτων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων.
Επιλογή ενεργειών- παρεμβάσεων και ο τρόπος υλοποίησης τους. Επίσης προσδιορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης. .
- Ιανουάριος -Μάιος 2022:
 - Εκπόνηση – Κατάρτιση πλαισίου κανόνων καλής ενδοσχολικής συμπεριφοράς: Εκπouείται με τη συνεργασία τόσο των μαθητών όσο και των καθηγητών πλαίσιο κανόνων καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον (τάξης και σχολείου), ο οποίος κοινοποιείται και αναρτάται στον κεντρικό πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου και στην ιστοσελίδα.
 - Αποτύπωση του ψυχολογικού κλίματος της τάξης μέσω ερωτηματολογίου και εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών.
 - Πραγματοποίηση επαρέμβασης στα τμήματα, σε συνεργασία με την ψυχολόγο του οικείου δήμου, για την βελτίωση των σχέσεων των μαθητών.
 - Ενημέρωση για τον σχολικό εκφοβισμό από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό. Προβολή ταινίας σχετικά με τον σχολικό εκφοβισμό. Συζήτηση με τους μαθητές.
 - Οργάνωση εκδηλώσεων και υλοποίηση δραστηριοτήτων: Συμμετέχουν οι μαθητές σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος:
 - ανταλλαγή ανώνυμων ευχετήριων ηλεκτρονικών καρτών για τη φιλία. Όλοι οι μαθητές μπαίνουν σε μια κλήρωση και ο καθένας στέλνει τις ευχές του.
 - Κατασκευή σε κάθε τμήμα του δέντρου της φιλίας, της αγάπης κι του σεβασμού (ανοιξιάτικα λουλούδια με συνθήματα για τη φιλία).

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Ανθρώπινο δυναμικό

Το ανθρώπινο δυναμικό το οποίο κρίνεται απαραίτητο για την διεκπεραίωση του σχεδίου δράσης είναι το εξής:

1. Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου.
2. Οι μαθητές και μαθήτριες του σχολείου
3. Ο οικείος Σχολικός Σύμβουλος
4. Ειδικοί επιστήμονες (συμβουλευτικός ψυχολόγος από τις δομές του οικείου δήμου)

Υλικοτεχνική υποδομή.

Για την υλοποίηση της δράσης χρησιμοποιείται η υπάρχουσα υλικοτεχνική και τεχνολογική υποδομή του σχολείου: υπολογιστές, οι δύο διαδραστικοί πίνακες, βιντεοπροβολείς, εκτυπωτές, σκάνερ, φωτοτυπικό, αναλώσιμα, αθλητικό υλικό, παιχνίδια αυλής. .

Οικονομικοί πόροι.

Θεωρούμε ότι δεν θα απαιτηθούν πρόσθετοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Η σχολική μονάδα είναι σε θέση να καλύψει τη συγκεκριμένη δράση από τις συνήθεις δαπάνες του σχολείου. Ο ειδικός επιστήμονας που θα κληθεί θα ανήκει στις δομές του οικείου Δήμου και, σε περίπτωση που χρειαστεί να κληθεί ιδιώτης, η αμοιβή του θα καλυφθεί από το ταμείο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Δεν απαιτούνται πρόσθετοι πόροι για την υλοποίηση της δράσης, καθώς θεωρούμε πως θα είναι δυνατόν να υποστηριχθεί και να αναπτυχθεί με τους υπάρχοντες

Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Τα εργαλεία που κρίνονται απαραίτητα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του σχεδίου δράσης είναι τα εξής:

1. Ημερολόγιο σχολείου
2. Ημερολόγιο ομάδων δράσης
3. Σχέδια παρατήρησης συμπεριφοράς

Πηγές

1. βιβλίο Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής
2. βιβλίο Συμβάντων
3. βιβλίο Πρακτικών του Συλλόγου Διδασκόντων και του Σχολικού Συμβουλίου
4. καλές πρακτικές και προγράμματα που κατά καιρούς έχουν εφαρμοστεί σε άλλες σχολικές μονάδες μέσω ιστοσελίδων(π.χ. Παρατηρητηρίου) ερευνών και ανακοινώσεων

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

Για τον 1ο στόχο «ενημέρωση - επιμόρφωση μαθητών/-τριών»

- Συμπεριφορά μαθητών/-τριών σύμφωνη με τα «διδάγματα» που προκύπτουν από την ενημέρωση – επιμόρφωση.

Για τον 2ο στόχο «συναινετική διαμόρφωση κώδικα μαθητικής συμπεριφοράς»

- Αποδοχή από τους μαθητές του κώδικα συμπεριφοράς και έμπρακτη συμμόρφωση σε αυτόν.

Για τον 3ο στόχο «συμμετοχή μαθητών/-τριών σε σχολικές δραστηριότητες»

- Συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών σε σχολικές δραστηριότητες.
- Έκφραση θετικών συναισθημάτων των μαθητών/-τριών από τη συμμετοχή τους και την αλληλεπίδραση/επικοινωνία/συνεργασία με τους συμμαθητές/-τριές τους.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

- Σύντομες ημιδομημένες συνεντεύξεις με μαθητές/-ήτριες ή/και
- Καταγραφές στο Ημερολόγιο της Ομάδας Δράσης σχετικά με τον τρόπο/βαθμό συμμετοχής των μαθητών στη Δράση ή/και...
- Παρατήρηση της επικοινωνίας/συνεργασίας των μαθητών/-τριών κατά την εκτέλεση των κοινών δραστηριοτήτων και σχετικές καταγραφές στο Ημερολόγιο της Ομάδας Δράσης και/ή
- Καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου σχετικά με τη πορεία εκδήλωσης (αύξουσα ή φθίνουσα) συγκρουσιακών συμπεριφορών.

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις ΣΕΕ

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τη σχετική ΥΑ 108906/ΓΔ4 (ΦΕΚ 4189/Β/10-9-21) και με τον «Οδηγό Εφαρμογής του Συλλογικού Προγραμματισμού – Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση του έργου της σχολικής μονάδας (2^η Έκδοση)» του ΙΕΠ, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης μπορεί η κάθε ομάδα δράσης να διαφοροποιεί τον αρχικό σχεδιασμό των δράσεων, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο καταγράφοντας και τεκμηριώνοντας τους λόγους που την οδήγησαν στην απόφαση αυτή. Το παραπάνω απορρέει από την γενική παραδοχή ότι σε κάθε έρευνα δράσης (ειδικά στον εκπαιδευτικό χώρο) δεν πρέπει να παραβλέπεται τόσο η πιθανή εμφάνιση απρόβλεπτων δυσκολιών/εμποδίων όσο και η αναγκαιότητα του συνεχόμενου αναστοχασμού και επανασχεδιασμού κατά την εφαρμογή της.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχηθώ καλή επιτυχία στο έργο σας και να τονίσω ότι είμαι στη διάθεσή σας για ανατροφοδότηση κατά τη φάση υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου- Μαΐου 2022 πραγματοποιήθηκαν στη σχολική μας μονάδα οι παρακάτω ενέργειες- παρεμβάσεις:

1. Στα πλαίσια του σχολικού ωραρίου, προβλήθηκε –σε κάθε τμήμα ξεχωριστά- η κινηματογραφική ταινία «Wonder», παραγωγής 2017, η οποία πραγματεύεται θέματα σχολικού εκφοβισμού, αποδοχής του «άλλου», φιλίας. Μετά την προβολή ακολούθησε σύντομη συζήτηση στην τάξη με τη συμμετοχή εκπαιδευτικού και μαθητών/-τριών, ενώ διανεμήθηκε στους τελευταίους/-ες δισέλιδο ερωτηματολόγιο, το οποίο ετοίμασαν τα μέλη της Ομάδας Δράσης, με ερωτήσεις αφενός σχετικά με τη στάση και συμπεριφορά των πρωταγωνιστών της ταινίας, και αφετέρου σχετικά με τις απόψεις των ίδιων των μαθητών/-τριών πάνω σε θέματα που ανέδειξε η ταινία. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε στο σπίτι. Ένας ικανοποιητικός αριθμός μαθητών/-τριών το παρέδωσε συμπληρωμένο στα μέλη της Ομάδας Δράσης.
2. Οι μαθητές και οι μαθήτριες απάντησαν, μέσα από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του σχολείου, σε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που είχε ως στόχο να αποτυπώσει το ψυχολογικό κλίμα της τάξης.
3. Την Τρίτη 12 και την Τετάρτη 13/4/2022 πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας επιμορφωτική συνάντηση-παρέμβαση από την ψυχολόγο του Κέντρου Κοινότητας Φαρκαδόνας κα Ευαγγελία Γαλάνη, αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών και την εκπαιδευτική κοινότητα. Η διάρκεια της παρέμβασης ήταν δύο διδακτικές ώρες για κάθε τάξη του Γυμνασίου.
4. Κατά το διάστημα από 23 έως 27 Μαΐου, με τη συμμετοχή και συνεργασία των μελών της Ομάδας Δράσης, του εκπαιδευτικού των εικαστικών και των μαθητών/-τριών όλων των τάξεων, φιλοτεχνήθηκε το «δέντρο της φιλίας, της αγάπης και του σεβασμού» και τοποθετήθηκε στον ισόγειο χώρο του σχολείου. Αποφασίστηκε η δημιουργία ενός «δέντρου» αντί για πολλά-ένα για κάθε τμήμα-όπως είχε αποτυπωθεί στη φάση του σχεδιασμού της δράσης.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Υπήρξαν μικρές αποκλίσεις σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό και συγκεκριμένα:

1. Δεν καταρτίστηκε πλαίσιο κανόνων καλής συμπεριφοράς καθώς προϋπήρχε επίσημος σχολικός κανονισμός που περιλαμβάνει τους κανόνες και είναι αναρτημένος στη ιστοσελίδα του σχολείου και σε έντυπη μορφή σε κάθε αίθουσα
2. Δεν πραγματοποιήθηκε η δράση «Ανταλλαγή ανώνυμων ευχετήριων ηλεκτρονικών καρτών για τη φιλία»

Αποτελέσματα της Δράσης

- Αναπτύχθηκε εξαιρετική συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων.
- Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά και με θετική διάθεση καθ' όλη τη διάρκεια
- Οι μαθητές/-ήτριες εξέφρασαν το ενδιαφέρον και την ανησυχία τους για τα θέματα του σχολικού εκφοβισμού και της περιθωριοποίησης μαθητών από συμμαθητές τους, αλλά και τις σκέψεις και τις προτάσεις τους πάνω στους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης παρόμοιων φαινομένων (βάσει των αντιδράσεών τους κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της προβολής της ταινίας και των απαντήσεών τους στο σχετικό ερωτηματολόγιο).
- Οι μαθητές/-ήτριες συμμετείχαν ενεργά στη συζήτηση με την ψυχολόγο που πραγματοποίησε την παρέμβαση.
- Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου μέρος των δραστηριοτήτων, κάτι το οποίο συνετέλεσε στην προβολή του σχολείου μας στην τοπική κοινωνία.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Η επιθυμία επίτευξης των στόχων κινητοποίησε την ομάδα μας, η οποία έφτασε σε ένα υψηλό επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των μελών της. Καθένας χωριστά σε πρώτη φάση μελέτησε και αξιοποίησε την υπάρχουσα βιβλιογραφία και στη συνέχεια όλοι μαζί, αξιοποιώντας τις νέες μας γνώσεις και καταθέτοντας τις προσωπικές μας εμπειρίες, προσπαθήσαμε να συμβάλουμε με παιδαγωγικές παρεμβάσεις, όπου κρίθηκε αναγκαίο, στην αποφυγή συγκρουσιακών καταστάσεων.

Επίσης διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων:

α) η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων, β) η καλή επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών/-τριών γ) ο εξαρχής κατάλληλος σχεδιασμός της Δράσης και η ευελιξία αναπροσαρμογής του κατά τη διάρκεια υλοποίησης.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Δεν ήταν και λίγες οι δυσκολίες που αντιμετώπισε η ομάδα μας σε όλη τη διάρκεια της δράσης. Υπήρχαν αντικειμενικά προβλήματα τα οποία με την καλή θέληση και την προσπάθεια όλων των μελών της ξεπεράστηκαν -άλλοτε με μεγαλύτερη και άλλοτε με μικρότερη επιτυχία

Καταρχάς, ο φόρτος εργασίας των εκπαιδευτικών λειτουργούσε ανασταλτικά, όπως επίσης και η πληθώρα των αρμοδιοτήτων μας. Αν οι δύο αυτοί ανασταλτικοί παράγοντες συνδυαστούν με την έλλειψη προσωπικού, είναι εύκολο στον καθένα να καταλάβει ότι οι δυσκολίες ήταν παρούσες σε κάθε μας βήμα.

Επίσης, ο εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας του σχολείου δημιούργησε δυσχέρειες στην ομαλή λειτουργία της ομάδας, μην αφήνοντας πολλά περιθώρια δράσης.

Η αύξηση της ύλης λειτούργησε κι αυτή αρνητικά, καθώς οι μαθητές θα έπρεπε να καταβάλουν ακόμα μεγαλύτερη προσπάθεια για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο δικό τους -αυξημένο- φόρτο εργασίας

Τέλος, αρνητικά λειτούργησαν και οι μορφωτικές και ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της τηλεεκπαίδευσης και του μακροχρόνιου «εγκλεισμού» λόγω της πανδημίας.

Οι μαθητές έμειναν για μεγάλο διάστημα μακριά από το φυσικό τους χώρο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα κοινωνικοποίησης, συλλογικών δράσεων, ακόμα και παιχνιδιού κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.

Επίσης χρειαζόταν αναπροσαρμογή του ωρολογίου προγράμματος

Κλείνοντας θα θέλαμε να τονίσουμε ότι όλοι αυτοί οι ανασταλτικοί παράγοντες δε στάθηκαν ικανοί να μας αποθαρρύνουν και να μας κάνουν να απελπιστούμε. Αντιθέτως, με την-πέρα από κάθε προσδοκία- συνεργασία των μαθητών μας θέλουμε να πιστεύουμε ότι «κάτι κάναμε».

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Κατασκευάστηκε από τα μέλη της Ομάδας Δράσης και συμπληρώθηκε από τους μαθητές και τις μαθήτριες δισέλιδο ερωτηματολόγιο, ως συμπλήρωμα της προβολής της ταινίας «Wonder».

Αξιοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο του Ματσαγγούρα για την αποτύπωση του κλίματος σχολικής τάξης.

Φωτογραφικό υλικό από τις δράσεις.

Κατασκευή δέντρου της φιλίας.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Επιμορφωτική συνάντηση-παρέμβαση από την ψυχολόγο του Κέντρου Κοινότητας Φαρκαδόνας με αποδέκτες το μαθητικό δυναμικό του σχολείου.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

- Οι απαντήσεις που έδωσαν οι μαθητές και οι μαθήτριες στα ερωτηματολόγια των φετινών δράσεων μπορούν να βοηθήσουν το καθημερινό παιδαγωγικό έργο των εκπαιδευτικών, αλλά και το σχεδιασμό και την υλοποίηση αποτελεσματικών παιδαγωγικών δράσεων στο μέλλον.
- Επέκταση της χρήσης ερωτηματολογίων για τη διερεύνηση πιθανών προβλημάτων, δυσλειτουργιών κ.λπ. σε διάφορα θέματα της σχολικής ζωής.
- Υποστήριξη του παιδαγωγικού έργου του σχολείου από εξειδικευμένους επιστήμονες και φορείς.
- Συνέχιση υλοποίησης πολιτιστικών δράσεων (π.χ. προβολές, εικαστικές δημιουργίες), που αποδεδειγμένα συνέβαλαν στην ευαισθητοποίηση μαθητών/-τριών, στη συνεργασία μεταξύ τους και στη δημιουργία ευχάριστου κλίματος στο χώρο του σχολείου.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Επιμορφώσεις-παρεμβάσεις και βιωματικά εργαστήρια για μαθητές/-ήτριες, γονείς και εκπαιδευτικούς σε θέματα όπως: επικοινωνία και συνεργασία εφήβων, διαχείριση συγκρούσεων, σχολικός εκφοβισμός.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Προτείνεται επέκταση και εμπλουτισμός των δράσεων που υλοποιήθηκαν, καθώς και υλοποίηση νέων, με ακόμη μεγαλύτερη ενεργό συμμετοχή από την πλευρά των μαθητών/-τριών.